

Light at the end — Bram Kinsbergen

28 October — 23 December 2023

Door een afbeelding te maken van een belangrijk moment, houden we de ervaring vast. Lang nadat het moment voorbij is, kijken we naar de afbeelding. We voelen weer wat we in het moment ervoeren. Maar daarin schuilt ook een gevaar. Vandaag heeft iedereen een digitale camera met vrijwel eindeloze opslagcapaciteit, we zitten met een wildgroei aan beelden. We ervaren het moment niet meer, we leggen het enkel vast en kijken er nooit meer naar om. De ervaring is verdwenen, iedereen maakt dezelfde betekenisloze beelden.

Bram Kinsbergen (1984, België) gaat graag intuïtief te werk, hij schildert wat hem raakt en wordt gedreven door het verlangen naar iets oorspronkelijks. Soms leidt dat tot zorgvuldig opgebouwde composities, met doorkijkjes en een subtiel spel tussen voor-, midden- en achterplan waarin verbeelding en beleving door elkaar lopen. Maar net zo goed schildert hij een doorleefd portret van mensen die hem dierbaar zijn, op een moment van de dag dat hem dierbaar is. In *Light at the end* zien we voorbeelden van beide. Wat deze werken bindt, behalve een soepele beheersing van het medium schilderkunst, is de zorgvuldige aandacht voor de kracht van een beeld.

Kinsbergen weet dat die kracht dubbelzinnig is. Veel schilderijen in deze expo tonen een landschap dat exotisch aanvoelt. Er zijn palmbomen, tropische planten, waterwegen en kano's. In een wereld die doordrongen is van digitale beelden, waarin alles en iedereen al duizendmaal op beeld is vastgelegd, verlangen we naar iets oorspronkelijks, iets ongerept en weg van het digitale. Dat verlangen wordt in deze schilderijen verbeeld, maar het is niet onschuldig...

In zekere zin worden we voor de gek gehouden. Kinsbergen baseerde zijn composities op bestaande beelden, op foto's uit toeristische brochures en reportages. Dat is niet toevallig. Een beeld kan een oorspronkelijke ervaring vasthouden en weer oproepen, maar een teveel aan beelden kan de ervaring juist vernietigen. In plaats van aandacht te geven aan onze omgeving, scrollen we dan eindeloos langs de beelden op onze smartphone. In plaats van de oorspronkelijke momenten in onze dag te vatten, hongeren we naar verre oorden. De toeristische industrie en lifestyle bloggers spelen handig in op dat verlangen, dat misschien niet eens zo ver afstaat van de koloniale blik als we denken. Ook kolonialisme hongerde naar het ontdekken van nieuwe plekken, maar het deed de mens en de natuur geweld aan. De impact ervan zien we vandaag nog terug, ook in de manier waarop de natuur zelf volkomen is uitgebuit.

Kinsbergen speelt met deze thema's in *Light at the end*. Licht staat in veel van de schilderijen centraal. Soms is het zonlicht dat door de wolken breekt of aan de horizon staat, soms is het het bleke maanlicht dat het donkere water oplicht of als een kleine stip door de nachtlucht prikt. Soms gaat het om het warme licht van een vuur, soms om het glanzende licht van een smartphone. Kinsbergen zoekt naar het warme, natuurlijke licht maar weet dat we vandaag vooral door het glimmende licht van onze smartphones worden aangetrokken.

Toch is *Light at the end* een hoopvolle tentoonstelling. Kinsbergen toont in deze expo ook portretten van mensen die hem nabij zijn. Ze ondernemen gewone activiteiten, al lijken hun gezichten soms doorkijkjes naar een andere wereld. De warmte en het licht hoeven we uiteindelijk niet ver te zoeken, lijkt Kinsbergen te zeggen. Aan het eind van de dag is niet de lokroep van de smartphone of het verre oord wat telt, maar de tijd die we doorbrengen met naasten. Terwijl de zon ondergaat, delen we met elkaar het feit dat we samenzijn. Dat is hoopvol, het licht aan het einde. Dat weet Kinsbergen in zijn schilderijen scherp te vatten.

Tekst door Bram Ieven